

God morgen og velkommen til møte. I studio med meg her i dag har eg Olav Fykse Tveit, preses i Bispemøtet og Marit Halvorsen Hougsnæs som er administrerende direktør i KA.

Vi skal ta dere gjennom de nyeste oppdateringene i smittevernreglene. Vi har også folk på «bakrommet», Emil Engeset som skriver alle disse oppdateringene og Jan Rune Fagermoen på juss og HR. Dere kan stille spørsmål i chatten. Noen vil blir besvart av «bakrommet», andre spørsmål egner seg best for muntlige kommentarer. Og forhåpentligvis avklarer vi en del i innledningene våre.

Vi er lei alle sammen. Slitne, deprimert, korona mot mørkere tider er verre enn mot lyse tider. Vi har kortere lunte – og da kan det være lettere å havne i konflikter/gnisninger: Nå gjelder det å passe på hverandre.

Ta et hvileskær. Snakk godt sammen lokalt. Se på smittevernplanene på nytt. Vurder nøye hva dere kan gjøre nå. Vi innstiller ikke, vi omstiller oss – sa vi i mars. Da hadde vi krefter til å vri om til digitale flater. Ikke sikkert vi har mot og krefter til det nå. Men hvis dere har - så forsøk det igjen. Nasjonalt intensiverer vi de digitale flatene våre.

Vår smittevernveileder inneholder anbefalinger. Noen har sagt at vi burde vært klarere i anbefalingene. **Men ansvaret for å ta beslutninger ligger lokalt.** Det er dere i den enkelte kommune som må vurdere hva som er forsvarlig - i tett samarbeid med smittevernmyndighetene lokalt. De kan gi de beste råd akkurat nå.

1. Nye nasjonale regler

Regjeringen har stammet inn. Smittesituasjonen er alvorlig. Vi må stramme inn nå – i håp om at desember/jul kan bli bedre.

Vi opplever kanskje forvirrende og mostridende nasjonale regler: Hold dere mest mulig hjemme - oppretthold tilbud til barn og unge.

I tillegg har mange kommune nærmest stengt ned. Oslo med omland og Bergen med omland.

Ulike regler fra kommune til kommune gjør at dette er krevende. Hovedbudskapet fra regjeringen: **Dette er alvor. Hold dere mest mulig hjemme.**

Hva er nytt nasjonalt:

- Max 50 deltakere (jeg kommer tilbake til «fastmonterte seter»)
- Max 20 personer på private sammenkomster som familieselskap, vennefester, julebord o.l. i lånte/leide lokaler (som f.eks menighetshus)
- KR/KA anbefaler nå at fysiske samlinger ut i\over forordnede gudstjenester, avtalte kirkelige handlinger avlyses ut november. Dette må likevel vurderes lokalt ut fra den lokale smittesituasjonen. I kontakt med lokale smittevernmyndigheter.
- Nattverd, lystenning o.a. bevegelse i kirkerommet frarådes. Dette må også vurderes lokalt ut fra smittesituasjonen.
- Myndighetene fraråder unødvendige innenlandsreiser
- Oversikt over deltakere skal oppbevares i 14 dager - ikke som før i 10 dager. Og husk at disse skal slettes etter dette.

Fastmonterte seter var fredagens største utfordring.

Vi har hatt kontakt med både regjering og H-dir. Reglene for hva om er fastmonterte seter, er nå presisert på regjeringen.no, og det er klart at ingen kirker har fastmonterte seter: Ikke kirkebenker, ikke sammenhektede stolrekker. Dette er en bestemmelse for å åpne opp kinoer og konsertsaler med stolrekker med armlene mellom. De kan nå benytte annethvert sete i stedet for hvert tredje sete som hittil.

Vi har argumentert – slik mange av dere også har gjort. Men når tallet nå er 50, så er det tallet vi må forholde oss til akkurat nå. 50 er max antall vi kan samle i kirkene. Hvis vi er kreative og forsøker å finne alternative løsninger, kan det fort slå tilbake på oss. Politiet varslet i går at de vil ta stikkprøver for å se om kirkene overholder reglene.

2. Konsertarrangører hadde akkurat fått økonomisk støtte til julekonserter i kirker.

Derfor er de opptatt av å få tilbake tillatelsen til å samle 200. Det er vanskelig for oss som kirke å argumentere for å åpne kirkene for konserter, men ikke gudstjenester. Vi vet at vi/dere har jobba godt med smittevern. Vi vet at vi heller er på den forsiktige siden enn på den risikofylte. Men akkurat nå hjelper det oss ikke. Det er varslet en debatt på Dax 18 i kveld om akkurat dette. Så får vi se om det gir noen nye svar eller resultater.

3. Må vi stenge ned alt?

I Oslo-området og Bergensområdet: Ja. Her vil det meste være fysisk stengt. Begravelser og avtalte vielser og dåp kan skje. Det er ulike antallsbegrensninger i de ulike kommunene. I disse særlig smitteutsatte kommunene gjelder det å holde seg mest mulig hjemme. Da er vi tilbake i mars-modus og må hente fram de arbeidsmetodene vi fant fram til da.

I resten av landet: **Hele landet er i en alvorlig smittesituasjon:** Det går ikke an å fortsette som før, noe sted. Derfor anbefaler vi at nattverd, lystenning, ofring som innebærer bevegelse – ikke skjer i november. Noe av grunnen til at vi ikke får bruke betegnelsen «fastmonterte seter» er at det vanligvis er bevegelse underveis i en gudstjeneste og at folk liker å snakke med hverandre etterpå. Dette er akkurat det myndighetene advarer oss mot. Jeg vet at vi har vært forsiktige. Jeg vet dette oppleves urimelig. Men akkurat nå ber altså myndighetene oss om å forstå alvorret - ikke å krangle på reglene.

4. Hva med barne- og ungdomsarbeidet – skulle ikke det skjermes?

Her er det ingen fasitsvar. Dere må ha kontakt med kommunens smittevern for å få råd. Barnehager og skoler skal holde åpent. Jo flere steder barn møtes, jo lettere kan smitte oppstå. Det er den første tanken vi må ha i hodet nå. Deretter må dere gjøre vurderinger av hver enkelt aktivitet; kan den gjennomføres med de smittevernregler som nå er gjeldende? Kan du overføres til digitale flater? Kan noe skje utendørs selv om det både er mørkt og kaldt ute nå? Ingenting kan fortsette akkurat som før, uten denne gjennomgangen.

Jeg vet at dette er spesielt tungt for alle som arbeider med trosopplæring/barne- og ungdomsarbeid. Det er de som kanskje har hatt den bratteste berg- og dalbanen dette året. Derfor er det viktig at alle ansatte setter seg sammen – og kanskje til og med ser litt bort fra arbeidsinstruksene, men klarer å hjelpe hverandre til å gi et best mulig kirkelig tilbud lokalt med de begrensningene som er nå. Dere som er ledere, må ta det ledelsesansvaret det er å ha en dialog og lytte til de ansattes vurderinger OG å ha en tydelig og avklarende ledelse. Vi må mest mulig unngå lokale gnissinger fordi noen vil holde hjula i gang, mens andre vil stenge ned. Dialog må til. Og i tillegg må menighetsråd og ansatte sammen se hvilke muligheter og begrensninger som nå finnes.

5. Hva med skolegudstjenester/jul?

Ingen vet. Men hvis vi følger lojalt opp det regjeringen nå har bestemt (og det er altså en eksplisitt regjeringsbeslutning vi snakker om her), så håper vi å berede grunnen for at desember kan bety noe gjenåpning.

Det er innkalt til møte med statsråd Ropstad allerede på torsdag. Der skal vi sammen med NKR og STL lage en plan for gjenåpning. Hjelp han med de gode argumentene som han kan bruke i regjeringen. Vi er mange, både i KA og KR som fikk gode innspill fra noen av dere på mail og på telefon i går. Dette tar vi med oss. Vi må overbevise både faglig og politisk om at vi klarer å opptre forsvarlig. I desember er det et stort folkelig trøkk og behov for å ha åpne kirker. Derfor håper vi smittesituasjonen er slik at vi kan åpne noe mer opp da.

6. Digitale og andre tilbud

Hvis dere starter opp med digitale tilbud - så si gjerne fra til oss. Vi kan dele det nasjonalt og få større oppslutning. Eller gi videre gode tiltak som kan skje flere steder.

Kan vi holdene kirkene åpne for lystenning? Ja, det er mulig, men det kan ikke være mange inne samtidig. God avstand er som vanlig viktig. Noen kommuner har nå et påbud, andre har en anbefaling om bruk av munnbind ved bevegelse innendørs.

Å tenne lys i mørket vil kanskje komme som et større behov og håpsteget nå i november enn i mars-april hvor vi trøsta oss med at det gikk mot lysere tider. Tenk over om det er mulig å lage et utendørs lystenningssted. I vår hadde noen kirker laget formasjoner utenfor kirken som egnet seg godt for lystenning, evt supplert med noen bønnelapper eller håps- og trøsteord. Det kan kanskje gjøres flere steder.

7. Hvor lenge varer disse nye reglene?

Nasjonalt har de sagt til begynnelsen av desember. 6. desember er satt som en dato for når det kommer nye retningslinjer.

I kommuner som har stengt mer eller mindre ned, har de ulike datoer – f.eks ut november for de strengeste tiltakene.

8. Som om ikke dette var nok:

Frp fremmet i går sitt alternative statsbudsjett. Det inneholder et kutt på kirkebudsjettet på 220 mill, altså 1/10 av budsjettet vårt. **Vi trenger nå å få fram et budskap om at kirken er viktig for folk**, også i koronatida – eller særlig i korona-tida. Da vil det være svært uheldig om vi kommer dårlig ut i å være lojale mot de smittevernreglene som nå gjelder. Jeg sier ikke dette for å skremme unødig. Men vi står litt i spagaten nå. Vi må være lojale, vi må jobbe for å få til en god prosess for en åpning i desember. Og vi må sette alle kluter til for å skjerme vår bevilgning på statsbudsjettet.

Så: Hold ut og hold sammen. Dette går over en gang. Kirka er viktig for folk. Derfor er det viktig at vi holder hverandres mot oppe.